

JÄMSTÄLLT OCH JÄMLIKT FÖRENINGSLIV

En handbok med tips på hur föreningar kan nå
och engagera utrikes födda kvinnor och män.

fredrika

brenner

F Ö R B U N D E T

Om Fredrika Bremer-förbundet

Fredrika Bremer-förbundet är en av Sveriges äldsta jämställdhetsförbund och har funnits sedan 1884. Fredrika Bremer-förbundet är en ideell organisation och ett nationellt förbund med 14 lokala kretsar med målet att förverkliga jämställdhet mellan kvinnor och män, för att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter i hem, yrkesliv och samhälle.

Du kan bli medlem genom att gå in på Fredrikabremer.se.

©Fredrika Bremerförbundet

Författare: Malpuri Groth

Grafisk formgivning: Eva Jais-Nielsen

ISBN: 978-91-989118-0-0

Innehåll

Om handboken 4

Om Livslång ekonomi 4

Varför? 6

Varför är det viktigt att civilsamhället består av olika grupper
av kvinnor och män? 6

Varför känns det ibland svårt? 6

ATT NÅ, ENGAGEA & BEHÅLLA 7

ATT NÅ 7

Informationskanalerna och nätverk 7

Befintliga institutioner, aktiviteter och samverkan 8

Språket och ordval 8

Mötesplatsen 9

ATT ENGAGERA 10

Samlas kring något gemensamt 10

”Ta med dig en vän” 10

Flexibilitet 11

Bygga förtroende 11

De intressanta frågorna i centrum 11

Kvinnan i centrum 12

Barnpassning, fika och mat 12

Kostnader 12

Gruppers sammansättning 12

Återkommande sessioner 14

Några ytterligare medskick 14

ATT BEHÅLLA 14

Återkoppling och uppföljning 14

Efterlevnad 14

Representation i den demokratiska strukturen 14

ANNAT VIKTIGT ATT VETA 16

Sveriges jämställdhetspolitiska mål 16

Hedersrelaterat våld och förtryck 16

Ekonomiskt våld 16

Mäns våld mot kvinnor 16

TESTA DINA KUNSKAPER 17

OM HANDBOKEN

Syftet med handboken är att ge konkreta tips och tillvägagångssätt för att nå, engagera och behålla utrikes födda kvinnor och män i er förening. Handboken utgår från lärdomar från en rad möten med målgruppen som genomförts inom projektet Livslång ekonomi i Järva-området under 2022, från intervjuer och andra metodskrifter med likande syfte. Handboken är en del av projektet "Livslång ekonomi" som drivs av Fredrika Bremer-förbundet.

OM LIVSLÅNG EKONOMI

Livslång ekonomi är ett kostnadsfritt utbildningsmaterial om privatekonomi och jämställdhet som kan användas av föreningar, organisationer, arbetsplatser, volontärer eller kompisgäng.

Utbildningsmaterialet Livslång ekonomi består av:

- 9 utbildningsfilmer på lätt svenska
- 1 broschyr på lätt svenska
- 8 utbildningsfilmer som inte är på lätt svenska
- 1 studiehandledning
- Över 19 övningar, diskussionsfrågor och tips

Den här handboken är ett komplement till utbildningsmaterialet och ska möjliggöra för föreningar och civilsamhällesorganisationen att i högre utsträckning nå målgruppen utrikes födda kvinnor och män.

Civilsamhället är en av pelarna i svensk demokrati. Kvinnorörelsen, som en del av civilsamhället, har historiskt åstadkommit och bidragit till de flesta politiska reformer som gör att Sverige idag är ett av världens mest jämställda länder. Allt från rösträtt, rätt till fria och säkra aborter, ett skattesystem som baseras på individen, en föräldraförsäkring som möjliggör för en betald ledighet med barnen och som främjar ett uttag för både pappor och mammor, en sexköpslag som kriminaliserar förövaren och en samtyckeslag som lägger ansvaret på våldtäktsmannen. Utan kvinnorörelsen hade kvinnor fortfarande varit omyndiga, förpassade till hemmen och ovälkomna i de politiska samtalen.

Att engagera sig och vara i kvinnorörelsen är att vara en del av kvinnors frigörelse, en del av arbetet för ett mer jämställt samhälle och en del av lösningen på många stora samhällsutmaningar. Att engagera sig och uppmuntra till organisering i rörelsen är ett sätt att hålla demokratiarbetet vid liv. Tillsammans är vi starka.

VARFÖR

Varför är det viktigt att civilsamhället består av olika grupper av kvinnor och män?

Civilsamhälle och föreningsliv är en viktig pelare i svensk demokrati. Civilsamhället har bidragit till stora samhällsförändringar, till att förbättra livs- och arbetsvillkor, till att öka olika gruppers rättigheter och drivit samhällsutvecklingen framåt. Kvinnorörelsen och jämställdhetsorganisationer har varit en viktig drivkraft för jämställdhetsutvecklingen i hela samhället.

Civilsamhällets styrka har ofta varit att olika grupper av kvinnor och män i samhället varit delaktiga. Det har bidragit till att många perspektiv och erfarenheter fått ta plats och fått gehör i politiska beslut.

Mångfalden beror på att trösklarna till föreningslivet varit låga historiskt. Trösklarna är och har dock inte varit låga för alla grupper av kvinnor och flickor, pojkar och män. Vissa grupper av kvinnor och män finns representerade i lägre grad i föreningslivet och vissa grupper av kvinnor och män står helt utanför föreningslivet. En sådan grupp är utrikes födda kvinnor och män med låg utbildningsnivå. Det är varje förenings uppgift att möjliggöra och skapa låga trösklar för olika grupper av kvinnor och män i samhället, annars missar vi viktig erfarenhet och kunskap. Vi vill med den här handboken hjälpa till att sänka trösklarna för att engagera utrikes födda kvinnor och män.

Varför känns det ibland svårt?

Många civilsamhällesorganisationer tycker att det kan vara svårt att nå utrikes födda i allmänhet och utrikes födda kvinnor i synnerhet. Många föreningar jobbar för att få fler från just den här målgruppen att engagera sig i föreningen men det kan upplevas som svårt.

Att nå nya målgrupper kräver en del jobb men det behöver inte vara svårt.

Ofta lyckas vi inte för att vi inte har rätt nätverk eller för att vi gör som vi alltid har gjort. I ert arbete är det viktigt att våga göra helt nya saker eller ha helt nya rörelsemönster. I den här handboken ger vi några handfasta tips som vi hoppas kan hjälpa er på traven.

ATT NÅ, ENGAGERA & BEHÅLLA

Att nå

Informationskanalerna och nätverk

Det vanligaste skälet till att det är svårt eller känns svårt att nå målgruppen är avsaknaden av rätt nätverk och informationskanaler.

Det absolut enklaste sättet att knyta till sig nyckelpersoner är genom att själv åka till och finnas på plats i de geografiska områden där målgruppen befinner sig på. Fysiska möten ger er en chans att skapa förtroende, visa ert engagemang för området och på ett naturligt sätt informera om er verksamhet. Stå på torget, gå in på fiken, sitt på biblioteket och prata med målgruppen.

Ett annat sätt att skapa "rätt" kanaler och nätverk är att knyta till sig en person från målgruppen. Att anställa eller välja in en kvinna eller en man i sin styrelse från målgruppen med ett stort nätverk inom målgruppen är det mest effektiva sättet att få tillgång till nätverken.

"Vi på Fredrika Bremer-förbundet anställde en projektmedarbetare med ett stort nätverk inom målgruppen i Järva-området till projektet. Hennes uppgift var att mobilisera deltagare och genomföra målgruppsmöten om jämställdhet och privatekonomi. Alma gav oss tillgång till nätverk och informationskanaler som vi inte hade kunnat nå utan henne."

**AnnaStina Johansson, generalsekreterare,
Fredrika Bremer-förbundet**

Glöm inte att samtidigt göra breda utlysningar i era vanliga kanaler, annars kanske man missar det som ligger närmast till hands.

GOTT EXEMPEL: STADSDELSMAMMOR

En stadsdelsmamma är en kvinna som anställs av en kommun för att fungera som länk mellan en svårnådd målgrupp och kommunen. Stadsdelsmammans uppgift är att genomföra olika aktiviteter för att förbättra etableringen. Vi menar att stadsdelsmammor kan fungera som demokratiambassadörer och att uppdragen påminner om varandra. I Enskede-Årsta-Vantör (EÅV) anställdes till att börja med två kvinnor som länge stått långt från arbetsmarknaden. De hade under en period varit i kontakt med kommunen genom olika etableringsinsatser och/eller socialtjänst. Genom stadsdelsmammorna har EÅV skapat en kanal till kvinnor som kommunen i vanliga fall inte når. I arbetet skapas förutsättningar för en tvåvägskommunikation, där kommunen via en etablerad kanal kan nå ut och sprida information till målgruppen samtidigt som målgruppen kan nå kommunen med olika politiska och samhällsutvecklande förslag.

Befintliga institutioner, aktiviteter och samverkan

Ett annat sätt som har visat sig effektivt är att ta kontakt med institutioner som finns i områden där många i målgruppen bor. Institutioner som bibliotek, mödra- och barnvårdscentral, medborgarkontor, vårdcentraler eller liknande. De har kanske redan ett pågående arbete för att engagera eller nå målgruppen som man kan haka i.

Ofta har man sommar- eller lovaktiviteter i stadsdelar eller stadskärnor för att engagera ungdomar under loven. Det är ett tillfälle som är bra att delta i med sin förening och prata med de mammor som följer med sina barn.

Kommunen har också ofta satsningar på arbetsmarknadsåtgärder för målgruppen, det är bra att samverka med kommunen i sådana projekt. Ni som förening kan erbjuda ett sammanhang utanför den initiala arbetsmarknadsaktiviteten och skapa mening och ett långsiktigt förtroende som är väldigt värdefullt för kommunen, för kvinnan och för er.

Ett annat sätt är att initiera ett samarbete med en kvinnoorganisation eller etnisk förening i ett område där många i målgruppen bor. På så sätt skapar ni förtroende och legitimitet hos målgruppen.

Språket och ordval

Om ni vill nå ut med skriftligt material i form av broschyrer, affischer eller flyers är det viktigt att skriva på lätt svenska. Om möjligt, ta dessutom reda på det vanligaste andra språk som pratats i området där du vill sprida informationen och översätt materialet.

Ytterligare sak att tänka på är att försöka erbjuda tolk eller involvera någon som kan språket som många talar i er verksamhet/aktivitet.

Mötesplatsen

Tänk på att mötesplatsen, den fysiska platsen, dit ni bjuder in till möten och aktiviteter, ska vara i området där målgruppen befinner sig i. Det gör det enklare för målgruppen att ta sig dit och dessutom är det en tröskelsänkare att man känner igen platsen man ska till.

I tider när digitala möten är ett naturligt inslag i föreningars arbete är detta såklart ett användbart verktyg. Tänk bara på att den digitala vanan ser olika ut i olika grupper av kvinnor och män och att ni anpassar nivån efter målgruppen. Om det visar sig att den digitala vanan är låg i den grupp som just ni samlat till en aktivitet kan det vara ett resultat i sig, då kan ni jobba med att öka den digitala vanan tillsammans. Då kan ni bidra till att sänka trösklarna för gruppen i fler sammanhang.

Tänk på tillgänglighet och mobilitet när du väljer lokal. Tänk på att det ska finnas hörslina, att det ska vara möjligt att komma in i lokalen med rullstol och permobil. Fråga gärna deltagarna om det är något ytterligare som de behöver för att kunna delta i aktiviteterna.

Att engagera

Samlas kring något gemensamt

En ytterligare tröskelsänkare är att samlas kring något universellt, något som alla har gemensamt och där det finns moment där det kan ske ett utbyte. Att kommunikationen inte blir envägs utan att ni kan dela, utbyta och lära av varandra.

Det finns vissa saker som inte är beroende av kulturell kontext eller språk och det kan vara t.ex. mat, barn, hantverk, odling etc. Det är exempel på saker som man kan samlas kring, sedan kan man låta samtalen handla om annat.

GOTT EXEMPEL: SVENSKA MED BABY

Svenska med baby är en civilsamhällsorganisation som skapar mötesplatser för nya och etablerade svenskar med syftet att bryta segregationen och underlätta etableringen av nya föräldrar i samhället. Svenska med baby har träffar, ofta en gång i veckan i olika lokaler runt om i landet, inte sällan i lokaler som används som öppna förskolor eller förskolor. Mötena fokuserar på gemensamma nämnare som förenar föräldrar och som inger trygghet och öppnar upp för trygga samtal. Dessa grupper är ett bra exempel på sammanhang där demokratiambassadörer kan rekryteras. Mobiliseringsaktiviteter kan sedan göras på träffarna med barn.

Sveriges Kvinnoorganisationer ordnade, i samverkan med "Svenska med Baby" inför 2018 års val, tillfällen som kallades "Demokrati med Baby" och samtalade då om demokrati och val medan bebisarna låg på golvet och jollrade mellan dem. Det var en del av ett större arbete där vi samlade och utbildade över 100 demokratiambassadörer.

"Ta med dig en vän"

För att stärka känslan av trygghet kan det vara bra att i inbjudan till en aktivitet vara tydlig med att det är okej att ta med en vän eller annan person och att inte vara så noga med vem det är. Om det är en pappa, en faster, en kompis eller ett barn.

Det kan också vara ett sätt att utöka antalet deltagare och nå nya kvinnor och män. I slutet på en aktivitet kan det t.ex. vara bra att säga att de till nästa träff gärna får ta med en vän eller annan person som de tror skulle uppskatta sammanhanget. Prata och uppmuntra gärna var och en av dem personligen.

Flexibilitet

Det är viktigt att ha en stor gnutta flexibilitet.

Det gäller exempelvis i kommunikationen, vilken kommunikationskanal passar den nya medlemmen bäst? Fråga gärna vilken kommunikationskanal deltagarna föredrar. Mejl, sms, telefon eller någon annan meddelandetjänst.

Det gäller även tider och delaktighet. Det måste vara okej att komma sent till mötet/aktiviteten. Det måste vara okej att under de första gångerna inte delta så aktivt, det betyder inte nödvändigtvis att det beror på ointresse utan att alla är olika och hanterar nya sammanhang på olika sätt.

Det kan också gälla medlemsavgifter och deadlines. Man kanske ibland behöver tumma på att deltagare dyker upp utan att ha anmält sig och att medlemsavgiften kanske inte är betald. Prata om det, det kanske finns orsaker som du inte ser direkt.

Fundera på tiden, när förlägger ni mötet/aktiviteten? Är det förenligt med olika typer av jobb, aktiviteter med barn etc.

Bygga förtroende

Att bygga förtroende är A och O. Om du lyckas få deltagare att dyka upp på ditt möte/aktivitet. Bygg relationer med dem, prata med dem, fånga upp vad de har för önskemål och behov. Lyssna, lyssna, lyssna. Ta fasta på det ni hör, visa att ni förstått och tar det på allvar. Återkoppla och hör dig för mellan gångerna.

De intressanta frågorna i centrum

Närma er olika frågor eller livsområden som gruppen ”går i gång på”. Vad väcker intresse? Och så stannar ni i den frågeställningen. Det kanske inte blev som ni hade tänkt er att aktiviteten skulle bli men det är viktigt att ta vara på och fånga upp det engagemang som uppstår. Stanna i det som väcker engagemang. I Fredrika Bremer-förbundets projekt Livslång Ekonomi på lätt svenska har frågan om privatekonomi stått i centrum och det har varit ett stort samtalsämne som väckt stort engagemang.

”I Sveriges Kvinnoorganisationers projekt Rösträtt upptäckte vi att statistik kring ojämställdhet väckte stort engagemang. Särskilt kopplat till obetalt arbete och våld. En tidigare ganska tystlåten grupp började diskutera flitigt under denna punkt och vi var tvungna att stryka en massa på slutet som vi hade tänkt ta upp men jag tror att det var viktigt för att behålla ambassadörerna i projektet.”

**Malpuri Groth, vice generalsekreterare,
Sveriges Kvinnoorganisationer.**

Kvinnan i Centrum

Utrikes födda kvinnor kan vara särskilt svåra att nå eller engagera på grund av en rad orsaker och därför kan det ibland vara viktigt att sätta kvinnorna i centrum. Lyssna in vad de vill få ut av att engagera sig i föreningen. Förstå vilken kunskap eller färdighet hon sitter på som hon kan dela med sig av. Lyft gärna detta på senare möten och ta vara på det i föreningen. Hon kanske är utbildad i ekonomi i sitt födelseland, kanske projektledare, designer eller arkitekt. Hur kan ni lyfta det, ta vara på det och stärka henne genom er förening?

Barnpassning, fika och mat

En enkel sak som ni kan göra för att sänka trösklarna är att erbjuda barnpassning. Det underlättar för framför allt kvinnor med barn. Då kan de känna att de kan komma med sina barn utan att bli avbrutna eller störa andra under mötet. Det kan locka kvinnorna att komma till mötet och samtidigt få lite avlastning i vardagen.

Bjud alltid på något att äta. Särskilt om det är i anslutning till t.ex. middagstid, bjud på middag, det kan vara enkelt och ni kan engagera lokala aktörer för den mat ni bjuder på, alternativt laga en egen gryta eller soppa.

Kan man som mamma ta med sina barn, och barnen får i sig mat och leker medan hon själv kan sitta med i en diskussion så är det två flugor i en smäll. Det kanske är avgörande för att hon ska kunna komma iväg. Detta gäller oavsett område eller målgrupp.

Kostnader

Tänk på att många kvinnor i den här målgruppen också har en sämre ekonomi. Det betyder att de mest självklara kostnaderna, som en buss- eller tunnelbanebiljett, kan vara svåra att lägga ut för.

Fundera över vilka kostnader det innebär att delta i er aktivitet och minska dem så mycket som möjligt.

Gruppernas sammansättning

Fundera och reflektera över gruppens sammansättning och fundera på vad ni vill få ut av aktiviteten. Är ni i ett läge där deltagarna fortfarande funderar på om det är rätt sammanhang för dem eller känner ni att ni har kommit långt med förtroendet i gruppen och vill utmana med nya diskussioner?

NÅGRA SAKER SOM NI KAN TÄNKA PÅ ÄR:

Åldersperspektivet: Yngre kvinnor och äldre kvinnor, även med bakgrund i samma land, kan ha stora skillnader i kulturell tillhörighet som kan försvåra samtalen och gemensamt deltagande. Detta var en viktig insikt under Fredrika Bremer-förbundets projekt Livslång Ekonomi på lätt svenska. Ibland kan det också vara svårt att prata om mer intima frågor som sex och samliv om man har minsta misstanke att information kan spridas till ens barn t.ex.

Könsperspektivet: Ibland kan det vara bra att ha blandade grupper för att man vill att både kvinnor och män ska ta del av diskussionen. T.ex. under Fredrika Bremer-förbundets projekt Livslång Ekonomi på lätt svenska ville många av kvinnorna som var i projektet att deras män skulle höra det som de diskuterade eftersom de ansåg att det var maken som kunde vara bromsklossen för att t.ex. få starta ett eget sparkonto. Ibland kan det vara tvärt om, att det är viktigt med separatistiska grupper. Könseparatistiska grupper kan göra det enklare för t.ex. kvinnor att prata om frågor som rör kropp och intimitet. Om kvinnan har varit utsatt för sexuella övergrepp eller våld kan det vara enklare att lyfta och samtala om sina erfarenheter i könseparatistiska grupper. Det är också viktigt att tänka på hedersperspektivet. Vissa kvinnor blir kontrollerade av sina män och får inte befinna sig i aktiviteter med andra män eller uttrycka sig fritt i blandade grupper. För att dessa kvinnor ska kunna delta och komma till tals kan separatistiska grupper vara viktiga. En tumregel är att erbjuda både och i olika delar av processen.

Lands- och kulturperspektivet: Vissa länder eller folkgrupper har varit i konflikt med varandra länge, det behöver man ta hänsyn till när man samlar ihop en grupp. Öka er egen kunskap för vilka era deltagare/medlemmar är, deras bakgrund och deras kulturella kontext. Det gör det enklare att navigera. Fråga gärna medlemmarna/deltagarna själva.

Glöm inte att gruppen "utrikes födda kvinnor och män med låg utbildning" är en mycket heterogen grupp med många olika erfarenheter.

Återkommande sessioner

Det är viktigt att skapa igenkänning med återkommande möten. En gång i veckan eller i månaden med samma person/-er som mottar.

GOTT EXEMPEL: MAMMA UNITED

Mamma United är en ideell förening som samlar Mamma-grupper under 12 veckor. De ses varje vecka under två timmar och samtalar om hälsa, matvanor, ekonomi, kvinnokroppen, föräldraskap, sexualitet, föreningsliv, arbetsmarknad och studier osv. Framgången med verksamheten bygger på kontinuitet, att de ses återkommande och skapar förtroende i gruppen. Träffarna bygger till största del på diskussion och samtal med olika experter och gäster som bjuds in för att deltagarna ska kunna ställa frågor till dem. Det kan t.ex. vara en handläggare på Försäkringskassan eller polisen.

Några ytterligare medskick

Det är viktigt för nyanlända eller utrikes födda kvinnor och män att känna att de har något de bidrar med. Så många andra situationer i livet präglas av att de är otillräckliga – de kanske har svårt med språket, inte greppat hur samhällssystemet och olika institutioner fungerar eller att deras kompetens inte tas till vara. I er förening kan de få en fristad där de kan lära ut och dela med sig av sin kunskap och sina erfarenheter. I er förening kan de stärka sitt självförtroende och bli stärkta som aktörer.

Det handlar om kvalitet och inte kvantitet. Försök att tänka att varje ny engagerad medlem kan bidra till ett starkare engagemang och engagera andra, låt engagemanget växa organiskt. Ivern att locka många till sina aktiviteter kan göra att man missar den enskilda.

Att behålla

Återkoppling och uppföljning

För att behålla engagemanget behöver ni skapa en kommunikationslänk, en kanal och ett ämne att haka upp det vid, det gör ni på aktiviteten eller mötet (se avsnitt "Bygga förtroende" och "Flexibilitet"). Följ sedan upp det med ett meddelande eller ett telefonsamtal eller på nästa möte.

Efterlevnad

Om ni har en satsning på just den här målgruppen inom ramen för ett extra anslag eller projekt är det viktigt att ni förvaltar förtroendet och hittar ett sätt att behålla engagemanget i föreningen för målgruppen efter projektets slut. Det kan kännas som ett stort svek att bygga relationer under projektet och sen lämna dem helt när projektet tar slut. Försök att tänka på det redan i ansökningsskedet, kommer vi att ha möjlighet att behålla engagemanget efter projektets slut och i så fall hur?

"Hur gick det med den där xx grejen? Vill du ringa och prata mer om det? Kommer du på onsdag så pratar vi mer om det? Ska du inte ta med dig xx som du pratade om? Det ska bli så roligt att ses!"

Representation i den demokratiska strukturen

Att engagera sig i föreningslivet är det första steget för att vara en del av den demokratiska strukturen. För att demokratin ska må bra behöver alla olika röster i ett samhälle höras, i olika delar av den demokratiska strukturen. Tänk på er förening som ett första steg i den demokratiska trappan och försök att skapa förutsättningar, för era befintliga och nya medlemmar som ni tycker sitter på ett perspektiv eller erfarenhet som inte så ofta hörs i samhällsdebatten, att gå vidare till andra delar av den demokratiska strukturen som t.ex. partipolitiken eller media.

Annat viktigt att veta

Sveriges jämställdhetspolitiska mål

En bred majoritet i riksdagen har röstat igenom ett mål om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet ligger till grund för allt jämställdhetsarbete i Sverige och är uppdelat på sex delmål. Målet ska uppnås genom jämställdhetsintegrering som strategi.

Läs mer om Sveriges jämställdhetspolitiska mål på regeringen.se/regeringens-politik/jamstalldhet

Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck handlar om att upprätthålla en grupp, t.ex. en släkts, grannar i ett bostadsområdes eller andra nätverks, heder genom att begränsa framförallt kvinnors och flickors fri- och rättigheter. Det kan handla om tvångsgifte, könsstympning och grovt våld. Det kan även handla om att inte få välja vilka kläder en ska ha på sig eller vem en ska umgås med och blir kär i. Hederssystemet består av en komplicerad makthierarki där kvinnor befinner sig längst ned. Maktordningen är dock inte statisk utan kan rubbas av en bättre etablering i samhället. Att aktivt arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck innebär att ge målgruppen kunskap om sina rättigheter och skyldigheter, erbjuda möjlighet att utbilda sig och riktade insatser för etablering på arbetsmarknaden, förebyggande insatser samt att direkt ingripa mot våldet. En särskilt utsatt grupp inom hederskontexten är personer med funktionsnedsättning.

Läs mer om hedersrelaterat våld och förtryck på hedersfortryck.se

Ekonomiskt våld

Ekonomiskt våld handlar, precis som annat våld, om maktutövning och kontroll. Det kan handla om att en partner kontrollerar ekonomin, har kontroll över Bank-id eller bankkonton. Det kan handla om att skuldsätta någon mot sin vilja, köper på kredit eller tvingar någon att starta ett bolag eller tvingar någon att delta i ekonomisk brottslighet. Det kan leda till långvarig skuldsättning och skulder. Ekonomiskt våld kan även göra det svårare att lämna en våldsamt relation. Ekonomiskt våld är vanligt förekommande i relationer där män utövar fysiskt, psykiskt och sexuellt våld mot kvinnor som de har en relation till, det är en del av att upprätthålla kontrollen över kvinnan.

Läs mer om ekonomiskt våld på kronofogden.se

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett samhällsproblem och ett begrepp för det våld som män utsätter kvinnor för genomgående i alla samhällsklasser, i och utanför hemmet och som tar sig olika uttryck – ekonomiskt, psykiskt, sexuellt, fysiskt och kommersiellt. Våldet upprätthåller och förstärker ojämställdhet i samhället.

Läs mer om mäns våld mot kvinnor på jamstalldhetsmyndigheten.se

Testa dina kunskaper om jämställd ekonomi!

1.

Inkomstgapet mellan kvinnor och män är på samma nivå som det var 1995. Hur stor skillnad var det på kvinnor och mäns inkomster 2018?

7%

10%

15%

23%

2.

Pratar du om ekonomi med personer i din närhet?

Ja

Nej

3.

25,7 % av alla kvinnor jobbar deltid, siffran för män är 11%. Vad är den vanligaste orsaken till att man inte har heltidsanställning?

Man väljer att gå ner i deltid

Man går ner i deltid för att ta hand om barn

Man hittar inte en heltidstjänst

4.

En proportionerlig uppdelning av utgifter i en relation innebär att ...

Båda personerna betalar hälften av alla utgifter

Personerna delar lika på alla inkomster och utgifter

Personerna delar upp kostnaden på utgifterna procentuellt utifrån bådass inkomster

---

5.

Föräldraförsäkringen har funnits i över 45 år. Hur stor andel av föräldrapenningdagarna tar män ut i genomsnitt i Sverige?

30%

35%

40%

50%

6.

För varje månad som pappan är föräldraledig i en heterosexuell relation så ökar mammans framtida lön, men med hur mycket?

1% per månad

5% per månad

7% per månad

10% per månad

7.

Kvinnors pensioner är lägre än mäns. Hur många procent av mäns pensioner har kvinnor?

50%

69%

81%

92%

8.

Vet du om du är med i A-kassan?

Ja, jag är med i A-kassan

Nej, jag är inte med i A-kassan

Jag vet inte om jag är med i A-kassan

Ta reda på de rätta svaren och ta del av Livslång ekonomimaterialet i sin helhet!

**fredrika
brenner**

F Ö R B U N D E T